

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PROSVJETE I ŠPORTA
MINISTARSTVO ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

PRIJEDLOG ZAKONA O
NOSTRIFIKACIJI I EKVIVALENCIJI STRANIH ŠKOLSKIH
SVJEDODŽBI I DIPLOMA

Zagreb, travanj 2003.

PRIJEDLOG ZAKONA O NOSTRIFIKACIJI I EKVIVALENCIJI STRANIH ŠKOLSKIH SVJEDODŽBI I DIPLOMA

I. USTAVNA OCJENA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Priznavanje nostrifikacije i ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o priznavanju istovrijednosti stranih školskih svjedodžbi i diploma (Narodne novine, broj 57/96 i 21/00).

Područje uzajamnog priznavanja kvalifikacija u Republici Hrvatskoj uređeno je i mnogostranim međunarodnim ugovorima, kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju pristupa, i to:

1. Europskom konvencijom o ekvivalenciji diploma na temelju kojih je moguće stupiti u visokoškolske ustanove (Pariz, 11. prosinca 1953., SL-MU, br. 3/77);
2. Protokolom uz Europsku konvenciju o ekvivalenciji diploma na temelju kojih je moguće stupiti u visokoškolske ustanove (Strasbourg, 3. lipnja 1964., SL-MU, br. 3/77);
3. Europskom konvencijom o akademskom priznavanju sveučilišnih kvalifikacija (Pariz, 14. prosinca 1959., SL-MU, br. 3/77);
4. Europskom konvencijom o priznavanju razdoblja visokoškolskih studija (Pariz, 15. prosinca 1956., SL-MU, br. 3/1977).

Vlada Republike Hrvatske sklopila je i nekoliko dvostranih ugovora o uzajamnom priznavanju školskih svjedodžbi i diploma visokih škola, među kojima su:

1. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o priznavanju svjedodžbi o školskoj spremi, diploma i stupnjeva visokoškolskog obrazovanja stečenih u Republici Hrvatskoj i Republici Mađarskoj, sklopljen u Budimpešti 16. lipnja 1997. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 13/97) i
2. Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Slovačke Republike o priznavanju istovrijednosti isprava o obrazovanju izdanih u Republici Hrvatskoj i Slovačkoj Republici, sklopljen u Bratislavi 16. veljače 1999. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 11/99),

te nekoliko dvostranih ugovora, kojih je Republika Hrvatska stranka temeljem sukcesije država prednica:

1. Sporazum s Austrijom o ekvivalenciji svjedočanstva o završnom ispitu za srednje škole, Beč, 27. ožujka 1974., (SL-MU, br. 6/77);
2. Sporazum s Austrijom o ekvivalencijama u univerzitetskoj oblasti, Beč, 29. siječnja 1979., (SL-MU, br. 3/80);
3. Sporazum između Vlade SFRJ i Vlade NR Poljske o uzajamnom priznavanju istovažećih školskih svjedodžbi i diploma visokih škola stečenih u obje države, Beograd, 15. rujna 1978., (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 8/95);
4. Sporazum između SIV Skupštine SFRJ i Vlade SSSR o uzajamnom priznavanju dokumenata o obrazovanju i naučnim stupnjevima, Beograd, 15. ožujka 1988., (SL-MU, br. 10/89).

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe (Lisabon, 11. travnja 1997.) od 3. srpnja 2002. godine, utvrđen je opći okvir unutar kojeg je potrebno izraditi novi Prijedlog Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji stranih školskih svjedodžbi i diploma.

Izrada Prijedloga zakona jedan je od projekata predviđenih Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji u 2003. godini. Priznavanje kvalifikacija, međutim, nije obuhvaćeno prioritarnim područjem usklađivanja zakonodavstva već je Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju određeno da će se ispitati koji su koraci potrebni za uzajamno priznavanje kvalifikacija kako bi se hrvatskim državljanima i državljanima zemalja Europske unije olakšalo započinjanje i bavljenje zakonski uređenim profesionalnim djelatnostima u Hrvatskoj odnosno Uniji (tzv. regulirana zanimanja). Stoga će priznavanje kvalifikacija za zapošljavanje kod reguliranih zanimanja biti propisano posebnim zakonom, u skladu s odgovarajućim direktivama Europske unije, a do tada će se u tom području primjenjivati odredbe ovoga zakona.

Prijedlog Zakona pravo na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije stranih svjedodžbi i diploma priznaje hrvatskih državljanima i pripadnicima hrvatskog naroda, te na nov način uređuje status stranih državljana, osoba bez državljanstva (apatrida) te osoba koje imaju status izbjeglice u postupku priznavanja nostrifikacije i ekvivalencije stranih svjedodžbi i diploma. Naime, prema važećem propisu, strani državljani, odnosno osobe bez državljanstva mogu tek uz uvjet uzajamnosti zahtijevati priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije strane svjedodžbe te ako imaju i pravni interes za njezino priznavanje u Republici Hrvatskoj. Prijedlog Zakona napušta princip uzajamnosti (reciprociteta) kao preduvjet za priznavanje strane svjedodžbe odnosno diplome. Osim toga, pravni položaj osoba koje imaju status izbjeglice i prognanika u postupku nostrifikacije i ekvivalencije regulira se sukladno Odjeljku VII. Lisabonske konvencije, te se takve osobe oslobađaju od plaćanja troškova postupka.

Prijedlog Zakona zadržava nadležnost Ministarstva prosvjete i športa u postupku nostrifikacije i ekvivalencije strane svjedodžbe o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima toga obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti u usavršavanja za određene poslove i zanimanja. Kad je riječ o postupku priznavanja nostrifikacije i ekvivalencije visokoškolskih kvalifikacija, Prijedlog Zakona predviđa nadležnost stručnog vijeća javnog visokog učilišta koje je ovlašteno za izvođenje odgovarajućeg studija ili provođenje postupka stjecanja doktorata znanosti odnosno stručnog vijeća javnog visokog učilišta na kojem podnositelj zahtjeva želi nastaviti studij.

Uz to, Prijedlog Zakona na odgovarajući način regulira i sukob nadležnosti u postupku nostrifikacije, koji rješava Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Prijedlogom Zakona zadržava se rješenje prema kojem Ministarstvo znanosti i tehnologije rješava u drugom stupnju o žalbi na rješenje o priznavanju nostrifikacije i ekvivalencije. Prema tome rješenju, međutim, Ministarstvo ne bi moglo rješavati o nostrifikaciji odnosno ekvivalenciji strane svjedodžbe odnosno diplome u meritumu.

Prijedlogom Zakona regulira se i postupak nostrifikacije tzv. neekvivalentnih diploma odnosno slučaj u kojem se strana diploma nostrificira i kada se u Republici Hrvatskoj ne izvodi sveučilišni ili stručni dodiplomski ili poslijediplomski studij. Naime, u takvom slučaju nositelju strane diplome priznao bi se obrazovni odnosno znanstveni stupanj u skladu s obrazovnim i znanstvenim sustavom u Republici Hrvatskoj (npr. o završenom dodiplomskom studiju, poslijediplomskom studiju, o doktoratu znanosti, itd.), iz područja (specijalnosti) iz kojega je svjedodžbu stekao u zemlji porijekla.

Prijedlog Zakona jasno implementira primjenu načela iz Odjeljka 6. Lisabonske konvencije prema kojem se priznavanje stranih diploma zasniva na znanju i vještinama koji proizlaze iz strane svjedodžbe i diplome. Tek ako se u postupku priznavanja nostrifikacije odnosno ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome utvrdi da su uvjeti u zemlji u kojoj je strana svjedodžba i diploma stečena bitno različiti od uvjeta za stjecanje odgovarajuće domaće svjedodžbe odnosno diplome, priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije uvjetovat će se prethodnim polaganjem dopunskih ispita ili izradom određenih radova.

Jedno od najvažnijih pitanja koje rješava Prijedlog Zakona svakako je osnivanje Nacionalnog ENIC/NARIC ureda. Mreža ENIC/NARIC ureda sastoji se od nacionalnih centara zemalja članica Vijeća Europe/UNESCO-a. Temeljne funkcije nacionalnog centra su olakšavanje pristupa obavijestima o visokoškolskom sustavu i stručnim nazivima u Republici Hrvatskoj članicama ENIC/NARIC mreže te osiguravanje obavijesti o visokoškolskim sustavima i stručnim nazivima u diploma izdanim od članica ENIC-a.

III. POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Donošenjem predloženog zakona propisat će se postupak i utvrditi kriteriji priznavanja nostrifikacije i ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbama Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe (Lisabonska). Uz to, Prijedlogom Zakona stvorit će se pravni osnov za osnivanje Nacionalnog ENIC/NARIC ureda, čime će se osigurati brža harmonizacija visokog obrazovanja sa standardima i praskom Europske unije, veća pokretljivost studenata, profesora i znanstvenika te olakšati priznavanje stranih svjedodžbi i diploma i drugih akademskih/stručnih stupnjeva u Republici Hrvatskoj kao i domaćih svjedodžbi i diploma u inozemstvu

Stoga će po stupanju Zakona na snagu prioritet biti izrada strukture Nacionalnoga ENIC/NARIC ureda, angažiranje djelatnika ureda, stručno usavršavanje djelatnika u nekom inozemnom ENIC/NARIC uredu, prostorno opremanje Ureda, te uvođenje računalne opreme, uspostava baze podataka o svim činjenicama koje su relevantne za donošenje odluka o nostrifikaciji ili priznavanju ekvivalencije stranih diploma u Republici Hrvatskoj te baze podataka o provedenim postupcima priznavanja nostrifikacije odnosno ekvivalencije.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona čije se donošenje predlaže sredstva se osiguravaju u Državnom proračunu u okviru izdataka s pozicija Ministarstva znanosti i tehnologije, Ministarstva prosvjete i športa, a dio sredstava visoka učilišta djelomično alimentiraju iz naknade koje stranke snose za troškove postupka.

Provođenje Zakona financijski prati i Europska zajednica putem CARDS 2002. programa.

PRIJEDLOG ZAKONA O NOSTRIFIKACIJI I EKVIVALENCIJI STRANIH ŠKOLSKIH SVJEDODŽBI I DIPLOMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Nostrifikacijom se školskoj svjedodžbi, diplomi i drugoj javnoj ispravi o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja te visokoškolskoj kvalifikaciji izdanoj u inozemstvu (*u daljnjem tekstu: strana svjedodžba i diploma*) priznaje jednaka pravna važnost s odgovarajućom školskom svjedodžbom, diplomom i drugom javnom ispravom o stečenoj naobrazbi u Republici Hrvatskoj (*u daljnjem tekstu: domaća svjedodžba i diploma*).

Članak 2.

Priznavanjem ekvivalencije strana svjedodžba i diploma o stečenoj osnovnoj, srednjoj ili visokoj naobrazbi, dijelu naobrazbe, razdoblju studija ili o položenim ispitima izjednačava se s odgovarajućom domaćom svjedodžbom i diplomom radi ostvarivanja prava na nastavak obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Članak 3.

Pravo na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije stranih svjedodžbi i diploma imaju hrvatski državljani i pripadnici hrvatskog naroda.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo na nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome ako učine vjerojatnim pravni interes za njezino priznavanje u Republici Hrvatskoj.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, uvjet u pogledu vjerojatnosti pravnog interesa u postupku nostrifikacije ne odnosi se na osobe koje imaju status izbjeglice ili prognanika u skladu s posebnim propisom.

Osobe iz stavka 3. ovoga članka oslobođene su od plaćanja troškova postupka nostrifikacije i ekvivalencije.

II. NADLEŽNOST

Članak 4.

Nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima tog obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja obavlja Ministarstvo prosvjete i športa.

Školska i druga ustanova koja izdaje odgovarajuću domaću svjedodžbu i drugu javnu školsku ispravu o obrazovanju iz stavka 1. ovoga članka dužna je na zahtjev podnositelja ili tijela nadležnog za priznavanje pružiti sve obavijesti važne za vrednovanje kvalifikacije izdate u toj ustanovi.

Članak 5.

Nostrifikaciju strane visokoškolske kvalifikacije (diplome o završenom dodiplomskom sveučilišnom ili stručnom studiju, magisteriju i doktoratu znanosti, o razdoblju studija i o položenim ispitima) obavlja stručno vijeće javnog visokog učilišta ovlašteno za izvođenje odgovarajućeg studija ili provođenje postupka stjecanja doktorata znanosti.

Članak 6.

Priznavanje ekvivalencije strane visokoškolske kvalifikacije obavlja stručno vijeće javnog visokog učilišta na kojem podnositelj zahtjeva želi nastaviti studij.

Članak 7.

Ako u Republici Hrvatskoj postoji više javnih visokih učilišta ovlaštenih za izvođenje iste vrste studija, zainteresirana stranka samostalno odlučuje kojem će visokom učilištu podnijeti zahtjeva za nostrifikaciju odnosno ekvivalenciju.

Ako u Republici Hrvatskoj ne postoji visoko učilište ovlašteno za izvođenje odgovarajućeg studija iz članka 5. ovoga zakona, nostrifikaciju strane visokoškolske kvalifikacije obavlja stručno vijeće javnog sveučilišta odnosno javnog veleučilišta.

Kada se u postupku nostrifikacije dva tijela proglase nenadležnim, o sukobu nadležnosti rješava Ministarstvo znanosti i tehnologije.

III. POSTUPAK NOSTRIFIKACIJE I EKVIVALENCIJE

Članak 8.

U postupku nostrifikacije i ekvivalencije primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 9.

Zahtjevu za nostrifikaciju odnosno ekvivalenciju prilaže se:

- strana svjedodžba ili diploma u izvorniku ili ovjerenom presliku;
- ovjeren prijevod strane svjedodžbe ili diplome;
- dokaz o državljanstvu, statusu izbjeglice ili prognanika.

Tijelo nadležno za priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije može tražiti od podnositelja zahtjeva na uvid svjedodžbe o završenim razredima odnosno godinama obrazovnog programa, indeks i sl., a druge dokaze iz kojih se mogu utvrditi uvjeti stjecanja strane svjedodžbe odnosno diplome (nastavni program ustanove koja je izdala svjedodžbu odnosno diplomu, prava koja daje svjedodžba odnosno diploma u zemlji u kojoj je stečena te druge okolnosti od značaja za nostrifikaciju odnosno ekvivalenciju) samo ako tim dokazima ne raspolaže ili ih ne može na drugi način pribaviti.

Članak 10.

U postupku nostrifikacije odnosno priznavanja ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome uzima se u obzir isključivo stupanj postignutih znanja i vještina koji je stečen svjedodžbom odnosno diplomom.

Ako se u postupku nostrifikacije odnosno ekvivalencije utvrdi da su uvjeti stjecanja strane svjedodžbe i diplome bitno različiti od uvjeta za stjecanje odgovarajuće domaće svjedodžbe odnosno diplome, priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije uvjetovat će se prethodnim polaganjem dopunskih ispita ili izradom određenih radova.

Članak 11.

Ako u Republici Hrvatskoj ne postoji zanimanje stečeno stranom svjedodžbom ili diplomom, nostrifikacijom odnosno priznavanjem ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome o završenom srednjem obrazovanju, dijelovima tog obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja priznat će se srodno zanimanje u struci.

Članak 12.

Ako se u Republici Hrvatskoj ne izvodi sveučilišni ili stručni dodiplomski ili poslijediplomski studij, nostrifikacijom strane visokoškolske kvalifikacije priznaje se obrazovni odnosno znanstveni stupanj iz obrazovnog odnosno znanstvenog područja u kojemu je visokoškolska kvalifikacija stečena u zemlji porijekla.

Članak 13.

Stranoj visokoškolskoj kvalifikaciji priznat će se ekvivalencija radi nastavka poslijediplomskog studija osim ako postoji bitna razlika u pogledu općih uvjeta za pristup na taj studij.

Članak 14.

Strana diploma o doktoratu znanosti nostrificirat će se ako se utvrdi da uvjeti pod kojima je diploma stečena odgovaraju uvjetima propisanim za stjecanje doktorata znanosti u Republici Hrvatskoj u trenutku podnošenja zahtjeva za nostrifikaciju odnosno u vrijeme kada je diploma stečena.

IV. NACIONALNI ENIC/NARIC URED

Članak 15.

Radi bržeg i kvalitetnijeg vođenja postupka nostrifikacije i ekvivalencije prema odredbama ovoga zakona, te radi lakšeg uspoređivanja domaćih svjedodžbi i diploma čije se priznavanje provodi u inozemstvu, u Republici Hrvatskoj osniva se Hrvatski izvještajni centar o akademskoj mobilnosti i priznavanju (*u daljnjem tekstu: Nacionalni ENIC/NARIC ured*).

Nacionalni ENIC/NARIC ured:

1. olakšava pristup pouzdanim i ispravnim obavijestima o visokoškolskom sustavu i kvalifikacijama u Republici Hrvatskoj;
2. olakšava pristup obavijestima o visokoškolskim sustavima i kvalifikacijama drugih zemalja;
3. daje savjete ili obavijesti o pitanjima priznanja i vrednovanja kvalifikacija u skladu s odredbama ovoga zakona i drugih propisa, te na zahtjev podnositelja izdaje potvrdu s potpunim opisom stečenog naziva (kvalifikacije) stečene diplomom;
4. osigurava podatke o:
 - metodama i rezultatima vrednovanja visokih učilišta i visokoškolskih programa, o normama kvalitete svakog tipa visokoškolske ustanove;
 - vrstama javnih i privatnih visokoškolskih učilišta u Republici Hrvatskoj, njihovim obilježjima, opisom odobrenih programa, uvjetima za upis i stručnim nazivima koji se stječu završetkom programa, te
5. osniva pregledni sustav potpunog opisa svih stručnih naziva i akademskih stupnjeva;
6. surađuje s ENIC/NARIC uredima drugih zemalja;
7. obavlja druge poslove u skladu s aktom o osnivanju.

Nacionalni ENIC/NARIC ured član je europske mreže ENIC/NARIC ureda (National Information Centres on academic mobility and recognition / National Academic Recognition Information Centres).

Ured iz stavka 1. ovoga članka osniva Vlade Republike Hrvatske.

V. ROKOVI I PRAVNA SREDSTVA

Članak 16.

Tijelo nadležno za priznavanje nostrifikacije i ekvivalencije dužno je okončati postupak što prije a najkasnije u roku mjesec dana od dana predaje urednog zahtjeva.

U osobito složenim postupcima tijelo iz stavka 1. ovoga članka dužno je okončati postupak nostrifikacije i ekvivalencije najkasnije u roku dva mjeseca od dana ponošenja zahtjeva.

Članak 17.

O zahtjevu za nostrifikaciju i ekvivalenciju odlučuje se rješenjem.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka mora biti obrazloženo.

U jednostavnim stvarima u kojima se zahtjev stranke uvažava, obrazloženje rješenja iz stavka 1. ovoga članka može sadržavati kratko izlaganje zahtjeva stranke i pozivanje na pravne propise na temelju kojih je stvar riješena. U takvim stvarima rješenje se može izdati na propisanom obrascu.

Obrazloženje rješenja kojim se zahtjev stranke odbija odnosno kojim se određuju uvjeti pod kojima se priznaje nostrifikacija i ekvivalencija sadrži izlaganje zahtjeva stranke, utvrđeno činjenično stanje i razloge zbog kojih nije uvažen koji od zahtjeva, razloge zbog kojih su utvrđeni nostrifikacijski ispiti te pravni propisi na temelju kojih je zahtjev riješen.

Članak 18.

Protiv rješenja tijela iz članka 5., 6., i 7. ovoga zakona stranka ima pravo žalbe.

O žalbi iz stavka 1. ovoga članka rješava Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Ako nađe da su u prvostupanjskom postupku činjenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene, da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka ili da je dispozitiv pobijanog rješenja nejasan ili je u proturječnosti s obrazloženjem odnosno ako utvrdi da su pogrešno ocijenjeni dokazi ili da je izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja odnosno da je pogrešno primijenjen pravni propis na temelju kojega se rješava stvar, Ministarstvo iz stavka 2. ovoga članka svojim će rješenjem poništiti prvostupanjsko rješenje i vratiti ga prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak.

U postupku rješavanja o žalbi Ministarstvo iz stavka 2. ovoga članka ne može prvostupanjsko rješenje izmijeniti niti samo riješiti stvar.

Članak 19.

Protiv rješenja Ministarstva iz članka 4. ovoga zakona nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

Članak 20.

Tijelo nadležno za priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome vodi i čuva dokumentaciju i evidenciju o provedenim postupcima.

Sadržaj i način vođenja i čuvanja dokumentacije i evidencije iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar znanosti i tehnologije uz suglasnost ministra prosvjete i športa.

Članak 21.

Visinu naknade za troškove postupka nostrifikacije i ekvivalencije propisuje ministar znanosti i tehnologije uz suglasnost ministra prosvjete i športa.

Članak 22.

Školske svjedodžbe, diplome i druge javne isprave o stečenoj naobrazbi izdane do 8. listopada 1991. godine u obrazovnim ustanovama na području bivše SFRJ izjednačene su po pravnoj snazi sa školskim svjedodžbama, diplomama i drugim javnim ispravama obrazovnih ustanova Republike Hrvatske i ne podliježu postupku nostrifikacije.

Članak 23.

Na dan stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o priznavanju istovrijednosti stranih školskih svjedodžbi i diploma (Narodne novine, broj 57/96 i 21/00).

Članak 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

ODREDBI NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O NOSTRIFIKACIJI STRANIH ŠKOLSKIH SVJEDODŽBI I DIPLOMA

Člankom 1. – definira se pojam nostrifikacije. Nostrifikacijom (priznavanjem potpune istovrijednosti) strana se svjedodžba i diploma u svojim učincima u cijelosti izjednačava s odgovarajućom domaćom svjedodžbom; odnosno priznaje joj se ista pravna snaga s odgovarajućom školskom svjedodžbom i diplomom stečenoj u obrazovnoj ustanovi u Republici Hrvatskoj. Nostrifikacijom nositelj strane svjedodžbe ili diplome stječe sva prava koja bi imao kada bi raspolagao odgovarajućom domaćom svjedodžbom – pravo na obavljanje profesionalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj koje svjedodžba odnosno diploma potvrđuje, pravo na odgovarajući stručni, akademski i znanstveni naziv (npr. inženjera, dipl. pravnika, magistra, doktora znanosti, itd.), te pravo na nastavak obrazovanja itd. U tom smislu priznavanje nostrifikacije obuhvaća oba komparativno poznata tipa priznanja stranih svjedodžbi – onaj koji ima tzv. akademske učinke i onaj koji ima samo tzv. civilne učinke (effectus civilis).

Člankom 2. – definira se pojam ekvivalencije. Priznavanjem ekvivalencije strana školska svjedodžba i diploma o osnovnoj, srednjoj ili visokoj naobrazbi, dijelu naobrazbe, razdoblju studija ili položenim ispitima, izjednačava se s odgovarajućom svjedodžbom odnosno diplomom isključivo radi ostvarivanja prava na nastavak obrazovanja u Republici Hrvatskoj odnosno priznavanje ekvivalencije ima samo tzv. akademski učinak.

Člankom 3. – propisuje se tko ima pravo na nostrifikaciju odnosno priznavanje ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome u Republici Hrvatskoj. Prema važećem propisu, strani državljani, odnosno osobe bez državljanstva, mogu tek uz uvjet uzajamnosti zahtijevati priznavanje potpune istovrijednosti, odnosno istovrijednosti strane svjedodžbe ako imaju još k tome i pravni interes za njezino priznavanje u Republici Hrvatskoj. Ovom odredbom napušta se princip uzajamnosti (reciprociteta) kao preduvjet za priznavanje strane svjedodžbe odnosno diplome. Osim toga, pravni položaj osoba koje imaju status izbjeglica i prognanika, u skladu s Zakonom o statusu prognanika i izbjeglica («Narodne novine» br. 96/93, 39/95, 128/99) i Zaključkom Hrvatskog sabora o dosljednoj provedbi Zakona o statusu prognanika i izbjeglica («Narodne novine» br. 86/02), u postupku nostrifikacije i ekvivalencije, sukladno Odjeljku VII. Lisabonske konvencije, ove osobe se oslobađaju od obveze plaćanja naknade za troškove postupka.

Člankom 4. - 7. – propisuje se nadležnost Ministarstva prosvjete i športa u postupku nostrifikacije i ekvivalencije strane svjedodžbe o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima toga obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja, te stručnog vijeća javnog visokog učilišta odnosno sveučilišta i veleučilišta te rješava sukob nadležnosti.

Člankom 8. – propisuje se supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku u postupku nostrifikacije i ekvivalencije.

Člankom 9. – propisuje se što sadrži zahtjev za nostrifikaciju i ekvivalenciju. Pri tom, člankom se propisuje da tijelo nadležno za priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije može tražiti od podnositelja zahtjeva na uvid svjedodžbe o završenim razredima odnosno godinama obrazovnog programa, indeks i sl., a druge dokaze iz kojih se mogu utvrditi uvjeti stjecanja strane svjedodžbe odnosno diplome (nastavni program ustanove koja je izdala svjedodžbu odnosno diplomu, prava koja daje svjedodžba odnosno diploma u zemlji u kojoj je stečena te druge okolnosti od značaja za nostrifikaciju odnosno ekvivalenciju) samo ako tim dokazima ne raspolaže ili ih ne može na drugi način pribaviti.

Člankom 10. – implementira se primjena načela iz Odjeljka 6. Lisabonske konvencije prema kojem se priznavanje stranih diploma zasniva na znanju i vještinama koji proizlaze iz strane svjedodžbe i diplome. Tek ako se u postupku priznavanja nostrifikacije odnosno ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome utvrdi da se uvjeti za stjecanje strane svjedodžbe i diplome bitno razlikuju od uvjeta za stjecanje odgovarajuće domaće svjedodžbe odnosno diplome, priznavanje nostrifikacije odnosno ekvivalencije uvjetovat će se prethodnim polaganjem dopunskih ispita ili izradom određenih radova. Tome treba pridodati da se na priznavanje srednjoškolskih svjedodžbi odnosno kvalifikacija koje omogućavaju pristup visokom školstvu u Republici Hrvatskoj neposredno primjenjuju odredbe Odjeljka IV. i V. Lisabonske konvencije. Pod kvalifikacijom koja omogućava pristup visokom obrazovanju razumijeva se svaka diploma ili neka druga svjedodžba koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se potvrđuje da je uspješno završen obrazovni program, a nositelju kvalifikacije daje pravo da ga se uzme u obzir za prijam u visoko obrazovanje. Prema citiranim odredbama Lisabonske konvencije svaka će stranka priznati, radi omogućavanja pristupa programima koji pripadaju njezinom visokoškolskom sustavu, kvalifikacije koje su izdale druge stranke i koje zadovoljavaju u toj stranici opće zahtjeve za pristup visokom obrazovanju, osim ako se ne utvrdi da postoji bitna razlika između uvjeta za pristup u stranci u kojoj je kvalifikacija stečena i uvjeta pristupa u stranci u kojoj se priznaje kvalifikacije traži. Ako kvalifikacija daje pristup jedino određenim vrstama visokoškolskih ustanova ili programa u stranci kod koje je kvalifikacija stečena, svaka će druga stranka odobriti nositeljima takvih kvalifikacija pristup sličnim posebnim programima u ustanovama koje pripadaju njezinom visokoškolskom sustavu, osim ako se može dokazati da postoji bitna razlika između uvjeta za pristup u stranci u kojoj je kvalifikacija stečena i u stranci u kojoj se traži priznavanje. Pod općim zahtjevima razumijevaju se uvjeti koje u svim slučajevima treba ispuniti za pristup obrazovanju ili njegovoj određenoj razini, ili za davanje visokoškolske kvalifikacije određene razine. Pod posebnim zahtjevima razumijevaju se uvjeti koje uz opće zahtjeve treba ispuniti radi prijama u određeni visokoškolski program ili za davanje posebne visokoškolske kvalifikacije u određenom polju studija.

Člankom 11. – propisuje se način nostrifikacije i ekvivalencije strane svjedodžbe i diplome u slučaju kada u Republici Hrvatskoj ne postoji zanimanje stečeno svjedodžbom odnosno diplomom.

Člankom 12. – regulira se postupak nostrifikacije tzv. neekvivalentnih diploma odnosno slučaj u kojem se strana diploma nostrificira i kada se u Republici Hrvatskoj ne izvodi sveučilišni ili stručni dodiplomski ili poslijediplomski studij. Naime, u takvom slučaju nositelju strane diplome priznao bi se obrazovni odnosno znanstveni stupanj u skladu s

obrazovnim i znanstvenim sustavom u Republici Hrvatskoj (npr. o završenom dodiplomskom studiju, poslijediplomskom studiju, o doktoratu znanosti, itd.), iz područja (specijalnosti) iz kojega je svjedodžbu stekao u zemlji porijekla.

Člankom 13. – određuje se da se stranoj visokoškolskoj kvalifikaciji bezuvjetno priznaje ekvivalencija radi nastavka poslijediplomskog magistarskog studija ili doktorata znanosti osim ako postoji bitna razlika u pogledu općih uvjeta za pristup na taj studij.

Člankom 14. – određuje se da će se strana diploma o doktoratu znanosti nostrificirati prema uvjetima koji su u Republici Hrvatskoj bili propisani u trenutku podnošenja zahtjeva za nostrifikaciju odnosno u vrijeme kada je diploma stečena.

Člankom 15. – prigodom prosuđivanja elemenata relevantnih za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije od velike su važnosti informacije i dokumentacija koje o vrijednosti pojedinih svjedodžbi i stupnjeva naobrazbe ili znanstvenog usavršavanja publiciraju i daju odgovarajući centri za dokumentaciju i informacije koji su osnovani u skladu s nizom multilateralnih konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku. Stoga se odredbom članka 15. predviđa osnivanje Nacionalnog ENIC/NARIC ureda, čime se implementira članka IX.2. Lisabonske konvencije u pravni poredak Republike Hrvatske. Nabrojenim poslovima u djelokrugu ENIC-a, omogućit će se ispravno i suvremeno izvješćivanje o pitanjima koja olakšavaju provedbu vrednovanja stranih diploma u Republici Hrvatskoj, kao i domaćih diploma u inozemstvu. Osobito je važna odredba stavka 2. točke 5. ovoga članka kojom se unutar Ureda osniva pregledni sustav potpunog opisa svih stručnih naziva i akademskih stupnjeva.

Člankom 16. – 20. – propisuju se rokovi i pravna sredstva u postupku nostrifikacije i ekvivalencije.

Tako je prema **članku 16.** tijelo nadležno za priznavanje nostrifikacije i ekvivalencije dužno okončati postupak najkasnije u roku mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva, a u osobito složenim postupcima u roku dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Člankom 17. propisuje se sadržaj rješenja o priznavanju nostrifikacije i ekvivalencije, a **člankom 18.** propisuju se pravna sredstva protiv rješenja o nostrifikaciji i ekvivalenciji. Navedenim odredbama predviđa se pravo žalbe zainteresirane stranke o kojoj rješava Ministarstvo znanosti i tehnologije kada u prvom stupnju rješenje donosi stručno vijeće javnog visokog učilišta odnosno sveučilišta. Ministarstvo znanosti i tehnologije rješenje prvog stupnja može poništiti i vratiti prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak, ali ga ne može izmijeniti niti samo riješiti stvar.

Člankom 19. propisano je da se protiv rješenja o nostrifikaciji odnosno ekvivalenciji Ministarstva prosvjete i športa ne može izjaviti žalba već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Člankom 20. – 24. – regulira se materija prijelaznih i završnih odredbi.